

Kinda kommun
kinda@kinda.se

2023-02-07
Dnr 2022:8757

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Värgårdsskolan 4-6 i Kinda kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Värgårdsskolan 4-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Värgårdsskolan 4-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen och analysen av skolans kunskapsresultat och vad som påverkar dessa samt utifrån analysen identifiera lämpliga utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömning och betygssättning i olika ämnen och årskurser för att skapa likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **23 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till :

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8757) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Värgårdsskolan 4-6 leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn till viss del leder och styr det pedagogiska arbetet. Rektorn skaffar sig också på olika sätt en aktuell bild av undervisningens genomförande och förutsättningar, men uppföljningen och analysen av kunskapsresultat är däremot begränsad. Rektorn ger också en svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete.

Ledning och organisation

Rektorn har skapat goda förutsättningar för lärarna att samverka inom arbetslaget, men förutsättningarna är sämre mellan arbetslagen. Lärarlagen är organiserade årskursvis och varje arbetslag har en arbetslagsledare som i sin tur regelbundet träffar rektorn och den biträdande rektorn i den så kallade utvecklingsgruppen. Utvecklingsgruppens funktion är bland annat att följa upp insatser och måluppfyllelse kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet samt att även stå för löpande kommunikation och uppföljning mellan rektorn och arbetslagen. Samverkan inom arbetslagen underlättas av schemalagda mötestider och det genomförs även ämnesträffar med fokus på olika ämnen periodvis. I intervjun berättar lärarna att schemamässiga förändringar som genomförts innevarande läsår förbättrat förutsättningarna att samverka i arbetslagen. Både lärare och rektor berättar dock i intervjun att förutsättningarna är sämre för samverkan mellan arbetslagen. Lärarna berättar bland annat att det är svårt att få till samplanering och samverkan med andra lärare som undervisar i samma ämne.

Rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Genomförda kompetensutvecklingsinsatser har bland annat bidragit till tydliga gemensam struktur för lektioner, vilket rektorn följer upp när hen tar del av lärares lektionsplaneringar samt vid besök i klassrummen. I samband med en av utbildningsinsats har även lärarna blivit observerade och fått återkoppling vilket kommit rektorn till del. Fortsatt utveckling av detta arbete genom bland annat kollegialt lärande är planerat, vilket framgår av inskickat material.

Välfungerande gemensamma arbets- och förhållningssätt finns på skolan men initiativen kommer huvudsakligen från lärarna. Lärarna beskriver vid intervjun gemensamma rutiner i form av ordningsregler samt en gemensam struktur för lektioner. Lärarna uttrycker dock att samverkan och gemensamma förhållningssätt i hög grad drivs av lärarna själva och saknar samordning på skolenheten. Många av de gemensamma rutinerna som finns, så som den skoldagbok som används av samtliga klasser på skolan, har initierats och spridits lärare emellan och det finns inte något direktiv från rektorn kring detta. Det finns dock planer från rektorns sida att ha en återkommande punkt på arbetsplatsträffar kring att sprida goda exempel lärare emellan. Rektorn beskriver att det finns en introduktionspärm för nyanställda, men att den inte används i någon högre utsträckning. Nyanställda lärare på skolan berättar i intervjun att de inte fått en tydlig introduktion. Lärarna uppger även att stöd till obehöriga lärare inte tydligt organiseras från rektorns sida, utan de förlitar sig i hög grad på stöd från kollegor.

Jämställdhetsarbete

Rektorn ger svag ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Lärarna uppger att läroplanens jämställdhetsuppdrag inte lyfts från ledningshåll

som en tydlig del av skolans arbete. Några gemensamma insatser i form av exempelvis kompetensutveckling kopplat till jämställdhet har inte gjorts. I inskickat material framkommer att lärarna eftersträvar att alla elever behandlas lika och får lika förutsättningar och undervisning. Det uppges även att lärarna ser till individ och inte kön i undervisningen. Dock konstaterar rektorn vidare att det finns skillnader mellan flickors och pojkars resultat på skolan och att ett utvecklingsarbete behövs för att ta reda på orsaker till detta. Rektorn uppger i intervjun att hen agerar om det skulle uppmärksammas att lärarnas bemötande missgynnade pojkar eller flickor. Dock framkommer i intervjuer att elevernas uppfattning kring jämställt bemötande på skolan inte undersökts genom exempelvis enkätfrågor. Rektorn berättar att hen skaffar sig en bild av lärarnas bemötande av eleverna genom observationer i korridorer och matsal. Rektorn berättar också att könsuppdelad statistik finns att tillgå från Skolinspektionens enkät samt den enkät som görs lokalt på skolan. Stereotyper föreställningar om vad som är kvinnligt respektive manligt uppger rektorn har diskuterats och lyfter att det ingår i undervisningen. Insatser kring jämställdhet förekommer också i samband med schemabrytande aktiviteter och av skolans kurator, men någon uppföljning eller analys har inte genomförts. Elevhälsan berättar i intervjun att de inte varit delaktiga i något jämställdhetsarbete utöver kuratorns arbete. Eftersom rektorn uppmärksammat att det finns skillnader i resultat mellan flickor och pojkar vill Skolinspektionen framhålla vikten av att rektorn följer upp och analyserar vad dessa skillnader kan bero på. Därefter kan eventuella utvecklingsåtgärder vidtas för att skolans elever ska få samma förutsättningar oavsett könstillhörighet.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn skaffar sig på olika sätt en aktuell bild av undervisningens genomförande och förutsättningar. Detta sker till exempel genom utvecklingsgruppen och genom daglig kontakt med lärare och elever. Rektorn deltar även i möten i elevhälsoteamet samt de olika årskursernas elevhälsomöten. Uppföljning av insatser och måluppfyllelse kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet sker som nämnts tidigare främst i utvecklingsgruppen. Denna grupp arbetar utifrån ett årshjul där de följer upp de prioriterade mål som framgår av skolans utvecklingsplan. De övergripande målen för läsåret 22/23 fokuserar på trygghet och ledarskap i klassrummet. Utöver detta finns även lärarlagsspecifika mål som tagits fram av lärarlagen själva. Dessa är formulerade gemensamt i kollegiet samt av lärarlagen. Genom skolans IT-system har rektorn även insyn i lärarnas lektionsplanering och hen tar aktivt del av dessa. Rektorn tittar då på innehåll och kvalitet i materialet och huruvida det utgår från kursplanerna samt använder materialet bland annat som underlag vid medarbetarsamtal. Rektorn tar även del av mötesanteckningar från exempelvis lärarlag och trygghetsgrupp och kan vid behov ställa följdfrågor eller följa upp innehållet.

Rektorn följer också till viss del upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Uppföljningen sker bland annat genom att rektorn tar del av resultat i Skolinspektionens enkät samt resultat i en enkät som genomförs på skolan av en extern aktör och som innehåller frågor kopplade till värdegrundsuppdraget. Viss analys kopplat till värdegrundsuppdraget genomförs av skolans trygghetsgrupp. Hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen uppger rektorn inte framgår genom exempelvis lektionsplaneringar. Utöver tidigare nämnda utvecklingsplan anger rektorn att hen agerar utifrån signal om hen får information om att det inte skulle fungera väl. Visserligen genomförs insatser kopplat till värdegrundsfrågor på skolan men uppföljningen av dessa är begränsad. Lärarna berättar att värdegrundsuppdraget inte har lyfts eller följts upp specifikt i något sammanhang utan säger att den uppföljning som förekommer sker inom lärlaget och på lärarnas eget initiativ.

Rektorn följer upp kunskapsresultat på individnivå men uppföljningen på grupp- och klassnivå är begränsad. Rektorn beskriver att denna uppföljning sker vid möten i elevhälsoteam och elevhälsomöten. I intervjun med elevhälsan framgår att denna diskussion fokuserar främst på individuella elever som riskerar att inte nå målen. Insatser och resursfördelning utgår till stor del från behov som uppkommer i vardagen. Diskussion sker i lärlagen och behov tas upp i elevhälsoteamet eller på elevhälsomöten. Ett nytt IT-system som håller på att implementeras i kommunen kommer underlätta för analys av kunskapsresultat på enheten i framtiden, berättar rektorn, och där kommer det även finnas en möjlighet att jämföra resultaten mellan olika grupper på skolan. Rektorn berättar också att en förstelärare anställdes i augusti 2022 vars uppgift är att följa upp och analysera kunskapsresultat, något som även beskrivs i inskickat material. Något resultat av detta uppdrag har dock ännu inte visats och i intervjuer med lärare framgår att de inte informerats om förstelärarens uppdrag. Lärarna beskriver att de följer upp elevernas kunskapsresultat i lärlagen men detta är på eget initiativ och inte något som skolläningen är involverad i. Till viss del följs kunskapsresultaten upp av huvudmannen men då främst genom att jämföra resultat mellan skolenheter samt resultaten för kommunens elever totalt då de går ut årskurs 9.

En fördjupad analys av kunskapsresultat på aggregerad nivå och hur undervisningens genomförande påverkar dessa saknas. Som exempel uppnådde endast 52 procent av pojkarna i årskurs 6 kunskapskraven föregående läsår jämfört med 66 procent i Kinda kommun som helhet. Motsvarande siffror för flickor är 78 respektive 82 procent. Detta säger rektorn har uppmärksamats på skolan, men ingen djupare analys har gjorts.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen och analysen av skolans kunskapsresultat och vad som påverkar dessa samt utifrån analysen identifiera lämpliga utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet behöver utveckla arbetet med att analysera kunskapsresultaten på en övergripande nivå kopplat till undervisningen för att få en bild av skolenhetens utvecklingsbehov och styrkor. Granskningen visar att rektorn främst följer upp kunskapsresultat på individnivå vilket gör att det i rektorns analys och bedömning av utvecklingsbehov saknas ett övergripande perspektiv. I dagsläget genomförs analyser av kunskapsresultat på individnivå och direkta insatser sätts in kopplat till omedelbara behov i verksamheten genom mötena i elevhälsoteamet, vid elevhälsomöten samt i utvecklingsgruppen. Kunskapsresultaten för skolenheten som helhet används dock i låg grad för att utveckla utbildningen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s.32) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att det för rektorn är viktigt att analysera orsaken till skillnader i målluppfyllelse mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanerna. Tillsammans med personalen kan olika förklaringar till enhetens resultat diskuteras och analyseras i förhållande till de nationella målen, exempelvis vilken betydelse olika arbetsformer och arbetssätt har för målluppfyllelsen. Ett praktiskt sätt för skolenheten att genomföra analysen är att dela upp den i delar över året, samtidigt som man följer upp olika områden. På så sätt kan rektorn samla ihop delanalyser under ett eller flera år till kvalitetsbedömningar. Exempelvis kan man analysera elevernas kunskapsresultat i skolans ämnen i förhållande till andra områden som normer och värden samt inflytande.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar skolenhetens kvalitetsarbete genom att mer systematiskt analysera skolenhetens kunskapsresultat. Detta kan göras genom att analysera och bedöma skolenhetens samlade resultat på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Genom att väga in flera parametrar när man följer upp elevernas kunskapsresultat som exempelvis eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat, resultat i varje ämne och resultat på nationella prov, får rektorn bättre förutsättningar att sätta in adekvata utvecklingsåtgärder. Dessutom kan kvalitet och effekt öka genom att lärarkollegiet görs delaktigt i analys- och utvecklingsarbetet, exempelvis genom att ta hjälp av lärarna och låta dem göra analyser av kunskapsresultaten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är strukturerad och varierad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som motiverar eleverna och utmanar dem utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen och möjlighet att reflektera över sitt eget lärande.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är välstrukturerad och det finns gemensamma arbetssätt för att skapa struktur och tydlighet för eleverna. Den gemensamma strukturen, vilken framgår av intervjuer och observationer, innebär att varje lektion följer en tydlig planering som omfattar inledning, genomförande och uppföljande avslutning. Som exempel kan nämnas en lektion i matematik där läraren inledningsvis går igenom innehållet i dagens lektion som handlar om att beskriva geometriska figurer, samt återkopplar till arbetet på föregående lektion. Detta finns också nedskrivet på tavlan. Läraren berättar också vad eleverna kan arbeta med om de blir färdiga med dagens uppgifter tidigt. Lektionen består av en variation av moment, där läraren har en genomgång av uppgifter tillsammans i helklass och eleverna får arbeta två och två samt även individuellt. Läraren skapar en intresseväckande historia omkring uppgifterna och eleverna får ett aktivt lärarstöd under arbetets gång. I slutet av lektionen repeterar läraren lektionens huvudsakliga innehåll genom att tillsammans med eleverna beskriva en geometrisk figur igen. I intervjuer med lärare framgår att gemensam struktur och variation i undervisningen har gynnats av gemensam kompetensutveckling kring tillgängliga lärmiljöer och ledarskap i klassrummet som genomförts på skolan under föregående läsår.

Undervisningen präglas av variation i arbetssätt och arbetsformer och lärarna planerar lektionerna så att eleverna ska ha möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och

intresse lektionen ut. Observationer visar exempel på olika arbetsformer, så som att eleverna får arbeta individuellt, i par eller i helklass, exemplifierat av matematiklektionen som är beskriven ovan. Lektionerna består också av olika arbetssätt så som att se på film eller arbeta i digitala program. Eleverna ger i intervjuer fler exempel på arbetssätt de använder sig av, som att måla, spela spel eller lösa uppgifter på olika platser i klassrummet. Det framgår också i både intervjuer och observationer att lärarna också vid behov använder sig av rörelsepauser eller bryter av med kortare uppgifter för att bibehålla elevernas engagemang.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår innehållet i uppgiften och eleverna ges ett aktivt lärarstöd under lektionerna. Under de observerade lektionerna är lärarna aktiva och försäkrar sig på olika sätt om att eleverna förstår uppgiften, exempelvis genom att eleverna får lösa en eller flera uppgifter tillsammans i helklass innan de påbörjar ett grupp- eller individuellt arbete, så som i matematiklektionen beskriven ovan. Lärarna ger även eleverna stöd utifrån behov. Eleverna ger i intervjuer exempel på strategier de ska använda om de behöver hjälp under lektionen utöver att be läraren om hjälp. Bland annat har de tränat på att hjälpa varandra i de par de sitter i.

Motivation, stimulans och anpassning

Lärarna har ett bemötande och ett arbetssätt som stärker elevernas självförtroende. I de observerade lektionerna framkommer att lärare ger beröm, uppmuntran och stöttning till eleverna. I intervjuer berättar elever att lärarna bland annat brukar ge positiva kommentarer till eleverna i den individuella skoldagbok som används av samtliga lärare på skolan.

Undervisningen är anpassad utifrån elevers olika förutsättningar och behov. Som exempel framkom i en observerad lektion i musik att eleverna gavs möjlighet att musicera ihop utifrån olika svårighetsgrader, som att använda en eller båda händer samt spela endast ackord eller lägga till melodi. I klassrummen finns möjlighet att använda skärmar och hörselkåpor och samtliga lärare använder sig av mikrofon i klassrummen. Även här framhåller lärarna att den gemensamma kompetensutvecklingen kring tillgängliga lärmiljöer som de fått ta del av varit betydelsefull. Elever berättar i intervjuer att vissa elever kan lyssna på bok istället för att läsa eller gå ut till grupprummet och arbeta. Eleverna kan också ibland välja om de vill skriva på dator eller papper. Lärarna samarbetar också med elevhälsan för att tillgodose elevernas behov på bästa sätt, vilket beskrivs i intervjuerna med både lärarna, elevhälsan och rektorn. Individärenden som lärarna lyfter tas upp i möten med elevhälsoteamet och två gånger per termin och årskurs genomförs även elevhälsomöten där behov och insatser på gruppnivå diskuteras.

Lärarna utformar uppgifter som kan utföras på olika sätt i syfte att utmana och stimulera eleverna oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. I både intervjuer och observationer framkommer att det finns material att arbeta vidare med om eleverna blir färdiga med en uppgift. Det framgår också i elev- och lärarintervjuer att vissa elever fått arbeta i en arbetsbok för en högre årskurs.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Undervisningens innehåll ger eleverna möjlighet att reflektera över olika frågor och över sitt eget lärande. Av intervjuer med både lärare och elever framgår att eleverna använder en skoldagbok varje vecka för att skriva in mål samt för att utvärdera målen. Dessa mål kan vara både individuella, klassgemensamma, sociala eller kopplade till kunskap. Eleverna berättar också i intervjuer att de diskuterat strategier för att hjälpa varandra elever emellan.

Lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningen. Lärarna berättar i intervjuer att eleverna ges möjlighet att uttrycka önskemål löpande i undervisningen men även i samband med utvecklingssamtal. Det finns även möjlighet för eleverna att påverka genom klass- och elevråd. Eleverna själva berättar att de får vara med och påverka innehållet i samband med schemabrytande aktiviteter. Det finns även exempel på att eleverna ges möjlighet att påverka och utvärdera undervisningen från observationer, till exempel en lektion i musik där eleverna i slutet av lektionen fick uttrycka önskemål och behov inför nästa lektion. Genom observationer och intervjuer med lärare och elever framkommer även att lärarna använder olika metoder för att utvärdera undervisningen med eleverna. Ett vanligt förekommande sätt är att lärare med hjälp av frågor till eleverna i slutet av lektionen stämmer av hur lektionen fungerat och vad eleverna tagit till sig. Skoldagboken används också för att utvärdera arbetet under veckan.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det i Värgårdsskolan 4-6 sker ett systematiskt arbete för att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar insatser utifrån resultaten. Eleverna är delaktiga i analysen och utformandet av förbättringsåtgärder.

Studiero och lugn miljö

I Värgårdsskolan 4-6 sker ett samlat arbete för att skapa studiero. I intervjuer berättar lärarna att de regelbundet diskuterar och utvärderar studieron med eleverna i klassrummet. Studieron diskuteras även i samband med klass- och elevråd, vilket även eleverna berättar i intervjun. I de samtal som skolsköterskan genomför med alla elever i årskurs 4 diskuteras hur eleverna själva upplever studieron på skolan. Studieron i varje årskurs diskuteras på elevhälsomötena som genomförs två gånger per termin samt även i möten med elevhälsoteamet. Genom observationer framkommer att lärarna har strategier för att upprätthålla studieron, så som att informera eleverna tydligt om hur de ska agera och vilken ljudnivå som är lämplig. Det finns också ordningsregler på skolan, både gemensamma men även klassspecifika, vilket framgår i intervjuer med såväl lärare som rektorn. Lärarna uppfattar även att användandet av mikrofoner i undervisningen bidrar till studiero, då eleverna som sitter längst bak i klassrummet blir mer uppmärksamma och delaktiga. Eleverna berättar i intervjun att de upplever att studieron är god, även om det kan variera mellan olika lärare.

Arbetet för trygghet

I Värgårdsskolan 4-6 pågår ett systematiskt arbete för att skapa trygghet. Trygghet finns med som ett prioriterat mål i skolans utvecklingsplan för läsåret 2022/2023. Skolans trygghetsgrupp är central för detta arbete. Gruppen har möte varje vecka och består av lärare och kuratorn på skolan. En gång i månaden deltar även den biträdande rektorn. Trygghetsgruppen följer upp nuläget på skolan och sammanställer och analyserar anmälningar om kränkande behandling samt resultatet av enkäter som genomförs på skolan. Vid behov genomför rektorn utredningar kopplat till anmälningar om kränkande behandling. Rektorn berättar att det finns ett gemensamt material kring trygghet och värdegrundsfrågor som samtliga årskurser på skolan använder. I detta material ingår även trygghet på nätet. Elever berättar i intervju att de haft en gemensam chattgrupp där även en av deras lärare varit med och på så vis fått insyn i elevernas nätvardag. Trygghet diskuteras även på klass- och elevråd och i intervjuer beskriver eleverna att de på det stora hela känner sig trygga på skolan.

Trygghetsfrämjande insatser genomförs på skolan utifrån behov. I en av årskurserna uppstod ett behov av insatser kopplat till elevernas språkbruk, vilket också lyftes till elevhälsan. Ett möte med vårdnadshavare kring språkbruket genomfördes även med rektor, biträdande rektor och lärare. Att arbeta med trygghet har nu varit ett mål för

läsåret i årskursens arbetslag. Skolgårdsregler och klassrumsregler har lyfts gemensamt och det genomförs trygghetsvandringar på skolan med eleverna där mindre trygga platser identifieras. Då en plats identifierats som mindre trygg, och där incidenter inträffat som föranlett flera anmälningar om kränkande behandling, skapades ett kontrakt för eleverna för vistelse där. Skolan har också ett schema för rastvärdar. Rastvärdarna bär alltid reflexvästar med deras namn på, vilket framgår i intervjuer med lärare samt i skolans utvecklingsplan.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att rektorns analys av likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning är begränsad samt att lärarna inte ges tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ger vissa men inte tillräckliga förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka med varandra vid bedömning och betygssättning. Fyra studiedagar per läsår ägnas åt bedömning och betygssättning. Då ges lärarna möjlighet att samverka med kollegor utifrån behov. Det har förekommit möjlighet att träffa kollegor från andra skolor vid dessa träffar. Denna samverkan är inte styrd eller organiserad från rektorns håll annat än att tiden ges, och lärarna avgör själva med vilka kollegor de samverkar. Lärarna beskriver i intervjuer att de samverkar kring bedömning och betygssättning främst inom arbetslaget vilket även uppges i inskickat material, men att det är svårt att samverka med kollegor från andra arbetslag. Samplanering och sambedömning sker till viss del inom lärlaget, men inte systematiskt med andra kollegor som undervisar i samma ämnen, vilket försämrar förutsättningarna för likvärdig bedömning och betygssättning. Skolan har ämnesgrupper, men eftersom många lärare undervisar i flera ämnen är fokus på ett par ämnen i taget terminsvis. Lärarna beskriver även en avsaknad av en skolgemensam syn på vad som kännetecknar likvärdiga och rättvisa betyg. Den nya läroplanen har behandlats gemensamt på skolan, vilket rektorn uppger bidrar till ökad samsyn även kopplat till bedömning och betygssättning. Rektorn beskriver att

obehöriga lärare får stöd av andra lärare som undervisar i samma ämne, men även här saknas struktur och styrning enligt lärarna, och att stöd och samverkan i hög grad sker på lärarnas eget initiativ. Några gemensamma insatser i syfte att höja personalens kompetens kring bedömning och betygssättning har inte genomförts under de senaste åren. I Skolinspektionens enkät vårterminen 2022 finns frågor rörande likvärdigheten i bedömning och betygssättning. Den pedagogiska personalens svar på frågan *I vilken utsträckning bedrivs det arbete i skolan för att säkerställa att bedömningar och omdömen/betyg är likvärdiga?* avspeglar en mer negativ uppfattning i jämförelse med medelvärdet för samtliga deltagande skolor. Rektorn menar att detta kan bero på att samverkan mellan lärarlagen sker i låg utsträckning. Som framkommer under området *Ledning och organisation* tidigare i beslutet har schemamässiga förändringar gjorts, vilket förbättrat förutsättningarna för samverkan inom lärarlagen, men någon insats för att förbättra samverkan mellan lärarlagen har inte genomförts.

Uppföljning och analys av betyg

Rektorn följer inte upp och analyserar likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning. Av intervju med rektorn framgår att det inte sker någon analys av eventuella skillnader när det kommer till likvärdig bedömning och betygssättning. Viss analys görs centralt inom kommunen, men rektorn uppger att de endast har följt upp resultaten mellan olika år och att de inte uppvisar några större skillnader. I inskickat material beskriver rektorn att eleverna på Värgårdsskolan 4-6 har högre betyg i praktiska ämnen än teoretiska men det har inte gjorts någon analys kopplat till lärarnas bedömning och betygssättning.

Exempel på avvikelser i betyg och bedömningar finns men analys och insatser saknas i hög utsträckning. De nationella proven för årskurs 6, läsåret 2021/2022, rättades externt genom ett kommungemensamt initiativ. I samband med rättningen har lärarna på Värgårdsskolan 4-6 diskuterat om de generellt sett sätter lägre betyg jämfört med andra skolor i kommunen, men denna diskussion har inte drivits vidare i några strukturerade former. Rektorn berättar i intervjun att hen har en bild av att lärare håller tillbaka högre betyg under höstterminen för att hellre höja än sänka betyget på våren. Detta har inte diskuterats eller analyserats djupare på enheten. Enligt lärarna känner de inte till om det förekommer omotiverade avvikelser i betygen på skolan och har heller inte haft något samtal med rektorn om detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömning och betygsättning i olika ämnen och årskurser för att skapa likvärdighet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver följa upp och analysera att lärarnas bedömningar är rättvisa och likvärdiga. Granskningen visar att det saknas skolgemensamma rutiner och former för att analysera bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Den analys som sker centralt i kommunen fokuserar endast på eventuella skillnader mellan skolor och det förekommer ingen analys på skolenhetsnivå med jämförelser mellan exempelvis klasser, årskurser, ämnen eller lärare ur ett likvärdighetsperspektiv, varken av rektorn själv eller tillsammans med lärarna. De potentiella avvikelserna i lärarnas betygssättning mellan höst- och vårtermin som rektorn nämner har inte analyserats vidare, och därmed har heller inga insatser för att åtgärda eventuella omotiverade avvikelser gjorts.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om betyg och provning (SKOLFS 2022:417 s. 48 ff) framgår att rektorn behöver säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg i samtliga ämnen och i förekommande fall nationella provbetyg som underlag för ändamålsenliga analyser av resultaten. Det är även viktigt att det finns rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och att resultaten från de nationella proven särskilt har beaktats. Vidare framgår (s. 23ff) att rektorn har en central roll för lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Rektorn behöver ge lärare förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan analysera och värdera elevernas kunskaper och hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer. Det kan också innebära att enas om former för dokumentation.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet med att på ett systematiskt sätt och tillsammans med lärarna följa upp lärarnas bedömning och betygsättning i syfte att dessa ska vara rättvisa och likvärdiga. Till exempel kan rektorn analysera eventuella skillnader mellan bedömningar eller betyg och resultat på nationella prov, mellan lärares betygsättning och bedömning i olika årskurser och ämnen.

Slutsatser av denna analys kan sedan användas i arbetet för att förbättra förutsättningarna för att lärarna ska göra likvärdiga bedömningar. Detta kan ske genom användandet av olika metoder, till exempel genom sambedomningar av olika elevprestationer, samplanering och med hjälp av nationella bedömningsstöd. Även samverkan med andra skolor i kommunen kan genomföras i större utsträckning för att främja en likvärdig bedömning.

På Skolinspektionens vägnar

X Eleonor Duvander

Beslutsfattare
Signerat av: Eleonor Duvander

X Maja Beckman

Föredragande
Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även utredarna Ann-Charlotte Ehn och Daniel Nilsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 1 gruppintervju med lärare.
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa.
- 1 intervju med rektorn och den biträdande rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29 november – 1 december 2022. Besöket genomfördes av Maja Beckman, Ann-Charlotte Ehn och Daniel Nilsson.

Värgårdsskolan 4-6 ligger i Kisa kommun. Det är två parallella klasser i årskurs 6 och tre parallella klasser i årskurs 4 och 5. Skolan har läsåret 2022/2023 152 elever och 17 lärare anställda på skolan samt ytterligare tio undervisande lärare i enskilda ämnen med anställning på annan enhet. Skolan leds av en rektor och biträdande rektor. Rektorn är även rektor över en annan skola och är på plats på Värgårdsskolan 4-6 tre dagar per vecka. Den biträdande rektorn är på Värgårdsskolan 4-6 fem dagar i veckan.

Skolan ligger bredvid en högstadieskola och delar matsal och viss del av skolgården med denna.